

ТРГОВИНСКИ ГЛАСНИК

ОРГАН БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

ИЗЛАЗИСВАКИДАН
СЕМ ПОНДЕОНИНА
И ДАНА ПО ПРАЗНИКУ
СТАЈЕ ЗА СРЕДУ,
ЦРНУ ГОРУ И БУГАРСКУ
ЗА ГОДИНУ ДИН. 24 :
ЗА АУСТРО-УГАРСКУ
КРУНА 30
ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ
Ф. 30
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ЈЕДАНБРОЈ 10 дп.

БРОЈ 150.

БЕОГРАД, ПЕТАК, 11. ЈУЛА 1914. ГОД.

ГОДИНА XXIV.

РЕД СВЕЧАНОСТИ

о свршетку ХХV године рада у Трговачкој Школи Београдске Трговачке Омладине
У недељу 13. јула 1914. год.

I СКУП

- 1) Скуп ученика у школи у Душановој улици, у 8 часова пре подне;
- 2) Г. г. чланови Управног и Школског Одбора нека извеле дођи у 8¹, часова.

II ПОЛАЗАК У ЦРКВУ

У 8 и по часова пре подне полазак у Саборну Цркву на службу Божју и благодарење.

III ПОВРАТАК ИЗ ЦРКВЕ

После службе Божје и благодарења отићи ће сви у салу основне школе у Босанској улици.

IV У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

- 1) Саопштење оцена ученицима;
- 2) Раздавање сведочанства свршеним ученицима Трговачке Школе и свршеним ученицима Вишке Трговачке Школе;
- 3) Раздавање награда одличним и врло добрим ученицима;
- 4) Читање похвалнице ученицима, који немају ниједног изостанка преко године и који су положили испите.

Молимо чланове Испитног Одбора и све пријатеље школе и чланове нашега Удружења, да својим присуством извеле увеличати ову значајну свечаност Београдске Трговачке Омладине.

Београд 9. јула 1914. год.

Пословођ,

Драгутин Стефановић

Управник Школе,

Никола М. Беловић

Председник Београдске

Трговачке Омладине,

Марко Вулетић

Уредба о Трговачким школама у новим крајевима.

На прошлим пленарним седницама Трговачке Коморе, између осталих важних предмета, расправљано је и питање о трговачким школама у новим крајевима.

У намери да у новим областима што скорије и брже да ученицима средњих школа, по свршетку четири разреда гимназије или реалке, потребно знање о суштини и вођењу трговине, Министар Народне Привреде отвара дво-разредне трговачке школе. Ове се школе свршавају у року од две године и отварају се у прво време у Скопљу и Битољу, а доцније према потреби и у другим трговачким средиштима.

Да се може отворити крајевим указом и на предлог Министра Народне Привреде једна оваква трговачка школа потребно је да општина да земљиште за школу, да је округ подигне или оправља, да има најмање 30 ученика за један разред и да у школи не сме да буде више од 8 одељења.

У школу се примају и ученице. Како ученици тако и ученице морају бити здрави. Школарину плаћају 50. — динара а половину школарине плаћају родитељи, чија пореза износи испод 100 динара,

а више од 30 на годину; који плаћају порезе испод 30 динара на годину не плаћају школарину. Ученика сме бити у једном разреду највише 40. Кад их је више разред се дели на одељења. Вандних ученика нема. Ученици, по лажу годишње испите.

Наставника има редовних и хонорарних. Они морају имати квалификације наставника Трг. Академије. За хонорарне наставнике за књиговодство контоарских радова и кореспонденције могу бити бирани и они који су свршили Држ. Трг. Академију и имају 5 година практичног рада. Сталним наставницима дата је плата наставника средњих школа, а хонорарним од часа.

Надзор над овим школама врши Министар Народне Привреде преко својих изасланика. Ови изасланици могу бити виши чиновници трг. одељења, директор и професори Држ. Трг. Академије, који су најмање у служби провели 15 година указне службе.

Ово су у главном основи организације ових нових трговачких школа.

Организација ових школа има привремени карактер. Уредбом се тежи да се у што краћем времену изведе ова организација и да се у новим крајевима дође до што спремнијег трговачког подмлатка. С погледом на време, које је врло

кратко да ћацима ових школа да неко темељније и стручније обра- зовање из трговачких знања, мо- гло би се и овој јединој замерци одговорити да је и сама установа ових школа привремена и да ће се доцније морати дати мало солид- нија основа за даље више тра- вачко васпитање.

Но упоредо са овим државним школама, за које се тражи да је јак свршио претходно четири разреда гимназије треба проширити и иницијативу трговачких удружења и трговачке омладине, где их има у новим крајевима, да се оснивају недељно празничне тра- вачке школе. Ове школе треба субвенционирати из државне касе јер многа млада удружења иisu у стању да их одржавају.

Код наставног плана (чл. 8.) на- лазимо научу о Трговини споји- ти са историјом Трговине, са по два часа недељно у обе године; а додати у другој години красно- пис два часа недељно са писањем на машини. Тако исто спојити Трговачко и менично право у обе године у један предмет а додати два часа недељно у другој години основе народне економије, који је предмет случајно изостао.

За пријем ученика условљена је школарина доста осетна (50 динара). Из разлога што су наши Спремнијег трговачког подмлатка. С погледом на време, које је врло нови крајеви сиромашни, а уред-

бом се тежи да да образовање што ширим слојевима нашег ста- новништва тамо, налазимо да ће осетна школарица ометати приступ што већем броју ћака у ове стручне трговачке школе.

Код оцењивања ученика не можемо се сложити са предложеним начином да се успеси ученички цене: слаб, добар и одличан. Боље је оставити начин оцењивања какав је у нашим средњим школама: слаб (2) добар (3) врло добар (4) и одличан (5). Кад има више постепености у оцени биће више и правде и правичног оцењивања успеха.

Одељак о наставницима је из на- шег закона о средњим школама са незнатном изменом квалифика- ција за хонорарног наставника. Према оваквим предложеним из- менама директор трговачких школа може бити само лице, које има раније 15 година професорске службе у средњим школама или у Трговачкој Академији, а за про- фесоре, супленте и хонорарне на-ставнике она лице, која имају ква- лификације које се траже за на-ставнике трговачке академије.

Ми смо и раније при расматра- њу законског пројекта о трг. шко- лама у Краљ. Србији напоменули да се за професоре ових трг. шко- ла треба да постављају и лица без оних законских квалификација које

се траже за наставнике трг. академије. Тако на пр. да се може постављати и онај који има на пр. свршен факултет или докторат и да је нешто радио на трговачкој књижевности. Ово да важи за првих 5 година привремено, док се питање о полагању професорских испита не уреди на другој законској основици, а не како то прописује закон о нашим средњим школама за гимназијалне наставнике.

За хонорарне наставнике односно награде речено је само да имају хонорар од часа. Али није уредом ништа даље речено. Стога је ово важно питање остало нерегулисани, што не би требало остатити, кад се зна да ће у овим трговачким школама у прво време већином радити хонорарни наставници и да ће то остати за дуже време. Хонорарним наставницима ваља одредити хонораре према предмету и броју часова. Није све једно предавати хонорарно основе економије или трговачко и менично право и предавати гимнастику или краснопис. Зато првима давати веће награде.

Избор хонорарних наставника да се врши конкурсом у професионалном савету притрг. одељку министарства народне привреде, и да их г. Министар само поставља према предлогу. То је много боље, но да их министар поставља по саслушању професора савета Држ. Трг. Академије у Београду (види чл. 34). Савет за професионалну наставу, састављен из ширих кругова грађанства, директора Трг. Академије и шефа одељења за професионалну наставу, такође професора, биће у могућности да бира што боље хонорарне наставнике у овим школама. Напослетку је и сам савет овај позват надлежношћу својом да се он првенствено и пита за мишљење при постављању наставника.

Ово су у главном примедбе наше Трговачке Коморе на израђену уредбу о трговачким школама у новим крајевима. Надамо се да ће их г. министар хтети уважити као уместне и тачне.

—ц.—

Један летимичан поглед на приједре прилике у Грчкој.

(5)

Године 1821 Грчка је имала свега 444 једрилице; године 1870 било их је већ 4300, а год. 1874. 5182. Од тада њихов број почиње спадати: 1896 год. на 1059, године 1902 на 910 и т. д.

Сасвим обрнут је случај код пароброда. Њих је било:

	број	тонажа
1875	28	8.240
1883	50	24.160
1892	103	60.418
1901	198	160.979
1910	324	453.628

Грчка нема својих државних бродова, већ је целокупна трговачка марија у приватној својини, и то већим делом у својини физичких, а само по изузетку у својини правних лица. Али је с друге стране интересантно нагласити, да целокупна посада учествује у добити од бродарства, а врло често је посада брода и у тесним међусобним сродничким везама.

Грчко бродарство не ограничава своју делатност само на грчку обалу, већ крстари по целом свету; с друге стране пак потребе грчког саобраћаја задовољавају и страни бродови, а највише: аустријски, италијански, енглески и немачки.

Грчка има око 40 пристаништа или се међу њима истичу нарочито три: Пиреј, Сира и Патрас. По јачини саобраћаја Пиреј долази на треће место међу свима пристаништима Средоземнога Мора. Према подацима за 1911 годину у Пиреј је ушло 2709 параброда са тонажом од 3.695.644 тоне. Од овога долази на грчко бродарство 1300 параброда са 1.200.000 тона.

V.

Државне финансије.

Пројекат државног буџета за 1912-13 годину показује приходе у износу од 144 мил. динара, и расходе у износу од 143.3 мил. дин. — дакле са суфицитом од сколько 700.000 динара.

По групама приходи су подељени овако:

непосредне порезе	35.057.000
посредне порезе	86.408.000
државна привреда	8.105.000
од продаје држ. имања	722.000
ненаплаћен порез из ранијих година	3.217.000
легати	1.611.000
разно	8.948

Односно прве две групе потребно је учинити неколико примедаба.

У непосредне порезе долазе: порез на земљиште, порез на зграде, порез на наслеђе и порез на рад.

Највећи износ даје порез на земљиште, нешто јаче од 19 мил. динара.

Пошто у Грчкој није извршен катастарски премер земљишта, то се величина порезе и не одмерава према површини и квалитету обраћене земље, већ према разним другим знакима. Тако на пр. заједна је пореза на теглећу стоку, порез на принос од вртова, пашњака, маслинових воћњака и т.д., пореза у облику извозне царине за Јонска Острва и Лаконију, као и за коринтско грожђе и смокве и т.д.

Покушаји да се ови несавршени облици порезивања замене савршенијим предузимани су често пута или увек досада без успеха.

На друго место по издашности долази порез на наслеђе, нешто јаче од 7 и по мил. динара. Кад се има на уму да су наслеђа у првом степену ослобођена порезе, онда се долази до резултата, да се наслеђа пењу годишње на скоро 30 мил. дин.

Порез на зграде даје 3.600.000 дин., а порез на рад 3.603.000 дин. годишње.

Од посредних пореза долазе по реду:

царина са износом	40
монополи	16
таксене марке и бланкети	14
остале посредне порезе (дуван, алкохол, електрично освет.)	16

Приходи од царине из године у годину стално расту, и највећи део, готово пуне $\frac{2}{3}$, наплаћује се у Пиреју. Тако на пр. наплаћено је у 1911 год. увозне царине не-

што јаче од 46 мил., од чега је дошло на Пиреј 27 мил. дин.

Државних монопола има на броју 6, и то: цигар-папир, карте за играње, палидрвце, петролеум, со и сахарин. Највећи принос даје монопол петролеума, преко 5 мил. дин., после њега долази по реду: со, око 3.5 мил., цигар-папир око 3. мил., палидрвце, око 2 и по мил. карте, за игре и сахарин.

Грчки порески систем има врло великих мана.

О једној смо већ говорили, на име, што се порез на земљиште, у место да оптерећује чист доходак, одмерава према приходима производње одн. према количини одређеној за извоз.

Друга велика мана лежи у томе што је порески систем неједнак за поједине округе, одн. области. Приједара ради да споменемо, да Јонска Острва и Лаконија не плаћају го тово никакав порез, већ је место тога уведена извозна царина.

Порезом је јако оптерећен земљорадник с једне, и потрошач с друге стране, док су остали редовни, а специјално трговци, индустријалаца и слободне професије врло слабо порезани.

VI

Државни дугови.

Први државни зајам Грчка је направила 1824/25 године. Зајам је износио 70 мил. динара, са интересом 5%, а курсом од 50 и 56%. После овога зајмови су се низали један за другим и то:

1833 год. 60. мил. динара са 5 од сто интереса.

1879 г. 30 мил. дин. са 6 од сто интереса.

1879 г. 60 мил. дин., са 5 од сто интереса.

1881 г. 120 мил. дин., са 5 од сто интереса курс 74.

1884 г. 170 мил. дин., са 5 од сто интереса курс 68 $\frac{1}{2}$.

1887 г. 135 мил. дин., са 4 од сто интереса курс 72; 77 $\frac{1}{2}$.

1890 г. 90 мил. дин., са 5 од сто интереса курс 86 и 93.

(Наставиће се)

Новчаничне (Емисијоне) Банке.

од

Леона Смита

превео

М. И. Ђукић

постојала равнотежа између извора и њихове употребе. За тим: где би се црпле суме, које би банка добила продајом? — „Из земаљских капитала којима се може располагати, из капитала који већ подмирују посредно или непосредно есконт. Ту би била само промена места, али се капитали намењени тој операцији не би повећали. Ту би се добило само онда, кад би се ренте које би банка продала, купиле сумама, које би биле закопане и не-продуктивне.“* Олт зато не може се порећи, да добар портфел даје имаоцима новчаница тако исту солидну гаранцију као и државна потраживања и државне ренте. Тако је исто истина, да се државна потраживања и државне ренте могу у случају потребе, много теже остварити, и да банка, која располаже својим капиталом, има много веће средство за акцију, него када га не би имала.

Али присталице монопола остављају на стр.ну једну главну тачку, а та је помоћ новчаничне банке, која је стални елеменат државних финансија. „То су врсте помоћи које ја одбијам“, вели Тијер. „Држава и банка морају бити потпуно независне једна од друге.“* Ту је примедбу учило Стјарт Мил у искази од 1866 године.

Држава не треба да буде дужник банчина, ни банка обvezник државин. Једна добро уређена држава, која има солидно утврђен кредит, нема никакву потребу да се у обично време задужи код банке.

Као год што је потребно за банчин кредит, који је кредит целог света, да банка буде обазрива према тима, одбијајући јој есконт који не заслужује, тако је исто потребно да га она може одбити и држави и да не буде саучесник њеног заноса**.

Без сумње, да су привилеговане банке учиниле држави у тешким временима знатне услуге; али такође има држава, које су се ангажовале у непаметна предузећа, у бесмислене ратове, који не били могућни без помоћи њихових привилегованих банака. Кад су нормални извори недовољни да одрже рђаву политику, прибегава се другим средствима, и онда се толико служи банком, да се напослетку њене новчанице доводе у стање папирног новца.

О јединству и разноликости банчих новчаница.

Тврди се, да међу користима, које се приписују монополу, треба рачунати и јединство балчине новчанице. Упо-

треба једног и истог фидуциарног документа, вели се, даје више лакоћи и поузданости, него кад има у оптицају хиљаду разних типова новчаница. Замена металног новца са новчаницом врши се у толико више, што је више познат. Публика је ослобођена од прегледа, који проузрокује разноликост новчаница, она је ослобођена од мењања с места на место и већим делом од преноса металног новца, које може произвести та разноликост.

Мора се признати, да се један исти тип новчаница лакше употребљава, него стотинама разноликих новчаница. Тако је исто истина, да је јединство новчаница много боље за распортирање тог фидуциарног документа у држави, где се становништво још није навикло служити се њиме. Али се тај недостатак мноштва новчаничних банака може уклонити; тешкоће су уклоњене, или савладане или умањене помоћу разних средстава. Познат је спо, разум утврђен између шкотских банака за обезбеду оптицаја њихових новчаница. „Оне знају врло добро“, вели Курセル-Сенеј у „Слободној Банци“, „израдити, да се приме њихове новчанице примају свака од њихових новчаница својих конкурената и грађени одмах њихову исплату.“

</

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАНАТЛИЈА У НОВИМ КРАЈЕВИМА.

Представна коју је Упутио Одељак Трговачке Коморе Крајине Србије у Скопљу Занатској Комори у Београду ради организовања те коморе за нове крајеве.

Скопље, 5. јула 1914. г.
Одељак Трговачке Коморе Крајине Србије у Скопљу, који је надлежан за десет округа новослобођених крајева, ускоро ће до-вршити организацију трговца у овим областима, како је то Уред-бом о Одељцима, коју је пропи-сао Господин Министар Народне Привреде, предвиђено.

Одељак је онде где је то било могуће образовао трговачка удружења, а онде где то није било могуће, наименовани су поверилици Трговачке Коморе, уз које је образован по један одбор од локалних трговаца, који има да проучава све што је потребно за напредак локалне трговине, а сем тога исти се стара о поравњању дуговања наших трговаца према солунским гросистима.

Благодарећи овакој организацији нашег трговачког света, ми смо успели да боље упознамо шта је за њихов напредак потребно, и то смо у нарочитим представкама доставили Краљевској Влади или другим приватним корпорацијама, које се интересују за напредак наше овдашње трговине.

Многе од ових представака нашли су на благонаклону пажњу Краљевске Владе, а наш рад да овдашњу трговину еманципујемо од непотребних посредника из Солуна, и упутимо директном трговцу у Западној Европи почиње да даје жељене резултате.

Непрекидно старање за што јаче међусобне трговинске везе између стarih и нових крајева, такође по-казују добре резултате. — Информације се посвединено траже, тако да наши трговци су мање више унапред обезбеђени за свој рад у овим крајевима.

Рад на регулисању Солунских дуговања такође даје нам задовољавајуће резултате, у толикој мери, да од како смо ми то узели у своје руке протеста и стечиша готово је нестало.

Напоредо с овим радимо на организовању Трговачке Омладине, за морално и материјално јачање младежи, организујући ту младеж у Омладине, упућујући их у школе, те на тај начин да спремимо себи за будућност један јак кадар трговачки.

Краљевска Влада, Трговачка Комора и сваки коме на сричу лежи свеколики напредак свестрано нас помажу, зато смо тврдо уверени да ће наши напори уродити плодом.

Ово у толико пре, што овдј трговачки свет са стварном радошћу примио је наш долазак овамо, уви-део је да смо ми за њега дошли, њему да непосредно помогнемо, да се колико толико помогне по-сле велике кризе која је дошла као неминовна последица рата који је вођен у овим крајевима.

Од свију удружења која су овамо стварана, у циљу да што ви-ше здруже све елементе које са-чињавају ове крајеве, трговачка удружења која ми стварамо, најви-ше су успела. У њима је народ видео удружења која се највише брину за његове личне интересе, за његову класу, ту су сконцен-тисани интереси који њега танги-

рају, за то су и Муслимани, и Јевреји и сви Хришћани, уписали се на први позив радо за чланове. И удружујући на тај начин те разнородне, и врло често и непријатељски расположене елементе, у једну заједницу, која има за циљ да брани њихове заједничке класне интересе, ми остварујемо у-једно и једну културно национал-ну и политичку мисију, а то зна-чи врло много за оне који по-знају прилике у новим крајевима и наше политичке тенденције.

Али док смо ми тако почели са успехом деловати са трговцима, једна маса грађана, занатлија — остаје и на даље неорганизована, или овде онде врло примитивно организована у њихове старе е-снафе, без икакве козије, без и-каквог делокруга, без икаквог циља. О њима се нико специјално не брине, јер и поред свих државних власти и поред свих инспектора Министарства Привреде, нема једно нарочито тело које би се, као наш Одељак, за трговце, бринуо за њихов опстанак, њихово унапређење, одбрану њихових класних и професионалних инте-реса, за техничко усавршавање њихове радиности и масу других питања која су скопчана за њи-хов живот и напредак.

Многи од заната пропадају, у-след промене економског и социјалног живота, многи од заната који би могли да се унапреде, и који би били украс наше занатске индустрије, као дрворез, филигранство, везови разни, бакрорез, и томе слично, ишчезавају само зато што нема ко да их специјално проучи и изнесе потребне предлоге како да се одржи и унапреде.

Стварање стручних занатских школа је неопходна потреба, да се ти занати одрже и усаврше а на-рочито да се могу поколењу пре-дати. Јер има занатлија, као што су Турци који раде на бакру и дрвету, нерадо поучавају друге у својој уметности, тако да са умирајем тих старијих мајстора ишче-зава и та уметност, а то је оче-видна штета!

Ништа не стоји боље са занатском омладином, са њеним материјалним стањем и њеним умним образовањем. Она се мучи и злопати по ниским и нездравим ћумизима, радећи за мизерне над-нице по 15 и више сати дневно, своме газди који и сам једва се, и поред толиког рада, исхрани са својом породицом.

Овако зло стање те омладине брзо је паљо у очи социјалистичкој акцији, и социјалисте су још под Турцима у 1908—9 години (после прогласа уставности) почeli живо да агитују код овдашње омладине да се уписују у њихове синдикате који имају да бране њихове интересе.

Ова социјалистичка акција убрзо је успела. Занатлијска омладина остављена без икакве организације, јер Турска није имала готово никакву еснафску организацију, са радошћу је прихватила социјалистичке пропагаторе који су им обећавали побољшање њиховог мизерног стања. И тако се у Скопљу нагло створише неколико синдиката професионалних, који сваким даном све више и ви-ше развијају своју акцију.

Социјалистичка федерација у Солуну, у којој су Бугари имали свог представника (бившег посланика Влахова) узела је била на себе

даље „Тајмс“ јавља да ће се Аустрија љуто преварити ако мисли, да Русија неће бити уз Србију. Напротив, у лондонским дипломатским круговима влада дубоко уверење, да ће Русија, ако Аустраја буде поставила захтеве који врећају самосталност Србије или достојанство српског народа, бити уз Србију, и неће ни од чега презати.

„Тајмс“ опомиње Аустрију.

Лондон, 9. јула.

„Тајмс“ доноси један симпа-тичан чланак за Србију и обраћа пажњу Аустрији Угарској на ризик њеног корака у Београду.

ПОСЛЕ АТЕНТАТА.

Рајачићева одбрана Срба.

Будим-Пешта, 9. јула.

Пре преласка на дневни ред на данашњој седници, хрватски посланик Рајачић, напоменује је по-водом интерpellације Смречанија, да треба сачекати резултате истраге и пресуду, пре него што би се повукле ма какве последице из сарајевског атентата. Интерpellација, додао је говорник, почива на непотпуним и нетачним подацима.

Прелазећи на Смречанијеве изјаве, он их критикује у погледу прилика у Босни под Калајевим режимом. Говорник истиче асимиловање већег дела Срба, што је заслуга Бурјанова и Билинскога. Најјача данашња српска странка у Босни јесте Димовићева национална странка, чија је политика лојална према династији и према монархији и која представља највећију партију у већини босанског сабора. Ово је велики успех Бурјанов и Билинскога.

Што се тиче оног дела интерpellације, који говори о српској пропаганди, говорник изјављује, да Срби теже само националном развијању. Тврђења Смречанијева, продолжује Рајачић, о „Народној Одбрани“ нису такође тачна. Говорник се задржава на браћи Прибићевићима и изјављује да српско-хрватска коалиција води једну истинску политику верности према краљу.

Парламенат прелази затим на дневни ред. Мотивишући свој предлог Погоњи је позват од стране председника да се придржава дневног реда. Најзад председник му одузима реч. — Пљескање на десници, велика ларма на левици. Председник предлаже да се одложи питање и да Погоњи одговора пред имунитетским одбором. Овај предлог изазива велику ларму. У сред бурних сцена парламенат усваја председником предлог. Председник предлаже затим да се пред имунитетским одбором упите посланици Геза Погоњи и Палућај, који су се одуприли извршењу неколико одлука председникова. Овај предлог је усвојен у велику вику. Кад је повраћен пред продуженом је дискусија о закону о таксама.

Хајка на Србе.

Осек, 10. јула.

Полиција је растурила омладински клуб, који није имао потврђене статуте. Овај клуб је водио националистичку пропаганду.

Приликом преметачине у стану Соколског Друштва узапићене су књиге и писма, која су нађена код секретара.

(Сршиће се)

АУСТРИЈА И СРБИЈА.

(Извештај Српског Пресбираџа)

Где је истина.

Беч 10. јула.

Тек данас, после вишедневног општег неспокојства, које су изазвали узбуњиви чланци и вести бечких и пештанско-хрватских листова, „Винер Алгемајнс Цајтунг“ објављује полузваничну ноту, којом аустријска влада демантује ратничке изјаве бечке и будим-пештанске штампе. Овај лист вели, да све те вести и верзије нису ништа друго, него просте комбинације без икаквог основа.

Русија је уз Србију.

„Тајмс“ јавља, да се у лондонским дипломатским круговима сматра, да је политичка ситуација, због српско-аустријског сукоба врло критична.

Карловци, 10. јула.

Истражна власт у Митровици извршила је преметачину у Соколском Друштву и у стану његовог председника.

ДОГАЂАЈИ НА БАЛКАНУ

(Извештај Српског Пресбира-а)

Румунско-бугарски сукоб.

Букурешт, 8. јула.

Румунска Агенција овлашћена је да најодлучније демантује вест која је изашла у једном букурешком вечерњем листу и у којој се вели да су румунски пукови отишли на румунско-бугарску границу, пошто су бугарске трупе прешли румунску границу. У осталом никаквог сукоба није било од 4. ов. м. Румунска Агенција напомиње да је дужност штампе да не смета узјамно добро вољи обеју земаља, кад је у питању регулисања тих инцидена.

Софija, 9. јула.

Бугарска телеграфска агенција јавља:

Румунска и бугарска влада у жељи да изравнају инциденте на њиховој граници и да би их отклонили и у будуће, споразумели су се на овај начин:

Прво — Свака ће влада наименовати једну комисију. Ове ће две комисије заједно повести истрагу о инцидентима код пограничних караула у Џуртуклију и Џуркомилу.

Друго — Сви команданти пограничних стражара биће извещени: о наименовању ових комисија, које имају да утврде одговорност за сукобе; како обе владе желе да се дође до нормалних и пријатељских односа између двеју земама и да се у будуће избегну сукоби на граници. Према томе биће потребно да команданти пограничних стражара обеју земаља дођу у додир, како би уочили важност ових одлука. Узајамним споразумом пограничне карауле обе стране измакнуте на 100 метара од границе.

Један стражар, ако буде било потребно, чуваће ове карауле све дотле, док оне не буду премештене иза граничне линије, као што је горе речено.

Треће — Сва одељења војске, која су са обе стране била послата ради појачања караула вратиће се у њихова места.

Четврто — Чим комисије буду довршиле истрагу, одмах ће бити сахрањени лешеви убијених војника.

Софija, 9. јула.

Бугарска телеграфска Агенција јавља, како је румунско-бугарски споразум односно ликвидације по граничних сукоба живо коментарисан у штампи. Листови опомињу на неуспех прве мешовите комисије, која није могла да дође до резултата. Јавно мњење је мало задовољно и оно пребацује влади што није довољно чувала достојанство земље, а нарочито што је усвојила међународну истрагу у питањима о нападима румунских побуњеника на бугарске карауле. У политичким круговима међутим сматрају да је ова концесија један нов и излишан доказ о помирљивом држању Бугарске. Исти ти круговима примећују, да ће мере које је предузела бугарска влада још од почетка сукоба, на послетку бити усвојене. Незадовољ-

ство јавнога мњења повећало се услед тога што пушкање на граници и даље траје. Тако око поноћи једна румунска патрола избацила је неколико пушчаних метака на бугарску караулу Дишпудак (у близини Варне), међутим бугарски војници нису одговорили; једна друга румунска патрола јутрос око пет сати отворила је паљбу на бугарску караулу №3 (у близини Рушчука); три бугарске карауле у пределу око Џуртуклија биле су ноћас осветљаване румунским рефлекторима. Али, надати је се, да ће ово стање ствари престати, чим румунске војне власти сазнају о уговорним тачкама споразума.

Бугарски комесари већ су на граници где очекују румунске комесаре.

Букурешт, 10. јула.

Полузванично се јавља да ноћас није било никаквог сукоба на бугарско-румунској граници.

Рад турског парламента.

Цариград, 9. јула.

Парламенат је вотирао ванредне кредите министарства војног 5 и по милиона лира и министарства марине 8 милиона лира, ради којих ће се прићи једној нарочитој операцији за коју је министар финансија већ добио одобрење.

Министар марине рекао је, да се већ примењује закон, којим су одобрени ванредни кредити за марину и да су поруџбине већ учињене.

Парламенат је вотирао члан пети финансиског закона, којим се одобрава емисија државних бонова у износу од пет милиона и повећава царина 4 од сто. Ова последња одредба ступиће у живот тек кад преговори са Великим Силама буду довршени. Буџет је вотиран после поноћи.

Данас ће парламенат држати своју завршну седницу.

Цариград, 9. јула.

Четврта парламентарна комисија заседавала је до поноћи. Готово једногласно комисија се изразила за оптужбу бивших министара из два пређашња кабинета. Око поноћи извештај комисије био је поднесен председнику парламента, који га је унео у дневни ред да наше седнице.

Повратак Суреји беја у Беч.

Драч, 9. јула.

Албански посланик у Бечу стигао је јутрос преко Валоне. Пошто је био у дугој аудијенцији код кнеза Виљема отпотовао је натраг на дужност.

Повратак Кемал паше.

Цариград, 9. јула.

Кемал паша, министар марине, вратио се са свога пута у Француску. На станици су га дочекали министри и официри.

Преговори с устаницима.

Драч, 9. јула.

Представници шест Великих Сила известиле су јуче побуњенике, како им дипломатски обичаји не допуштају да оду у Шијак, али су готови да слушају њихове жеље. С тога би згодније било да побуњеници написмено изложе страним посланицима у Драчу.

Насељивање Грка у Македонији.

Солун, 9. јула.

Министар финансија овластио је окружне власти у Македонији да узму у своје руке сво оно зем-

љиште, које су напустили емигранти и да их уступе грчким бегунцима, који се налазе у Солуну. Све спорове о овој ствари регулисаће нарочита комисија. Влада ће ускоро отпочети једну анкету, да би утврдила идентичност правих сопственика ових терена, како би биле отклоњене злоупотребе.

Пољопривредни питомци Привредног Одељења Београдске Трговачке Омладине.

Као што је већ широј јавности познато, примило је Привредно Одељење Београдске Трговачке Омладине на себе тежак, но узвишен задатак, да наш подмладак образује у иностранству у свима гранама привреде. У почетку је Одељење примало препоручену дејцу за своје питомце само за изучавање разних трговина и заната у иностранству, но свесно тога, да је наш пољопривредник са села темељ нашег привредног напретка у опште, а да је он баш највише заостао и привређује на скоро онај исти примитиван начин, као и пре, почело је Привредно Одељење још пре минулих ратова да прима за своје питомце и сеоске младиће у намери да их одашиље у иностранство на практично усавршавање у рационалној пољопривреди у кућама напредних домаћина и економа Срба, Чеха и Словенаца.

Услед ванредних прилика у земљи у прошlim двема годинама, морало је Одељење тај свој рад прекинути и наставило га је тек почетком ове године. Одељење се је обратило једним опширнијим апелом већини г. г. министара и свима интелигентнијим елементима у земљи нарочито учитељима, свештеницима, држ. економима и неким приватним установама.

Овај је апел примљен од г. г. министара нарочито г. Министра Унутрашњих Дела врло симпатично, а код већине појединача наишао је на ванредно леп одзив. Многи државни економи, учитељи, свештеници и др. обећаше Одељењу своју помоћ и сарадњу у овом тешком, или благотворном раду и одмах приступише послу.

Захваљујући дакле препоруци г. г. министара и заузимљивости појединача Одељење је до данас примило већ више пријава сеоских младића, који су вољни поћи у иностранство и од тих је данас већ послало њих четворицу на практично усавршавање и то:

Љубомира Цвејића, из Брадараца (ср. пожаревачки) на препоруку г. Јована П. Радивојевића, држ. економа ср. пожаревачког;

Александра С. Госпавића, из Цветовца (ср. колубарски) на препоруку г. Ар. О. Миљаковића, држ. економа ср. колубарског:

Драгомира Николића, из М. Пожаревца (ср. грочански) на препоруку г. Атанасија Вучићевића, свештеника из М. Пожаревца;

Живојина Којића из Умчара (ср. грочански) на препоруку г. Војина М. Рашића, учитеља из Умчара.

Одељење овде изјављује г. г. препоручитељима своју нарочиту захвалност на помоћи и заузимању, а својим првим питомцима после продужења свог рада жели сретан пут и много успеха.

Почетак је био тежак, врло тежак, но он је сретно преbroјен. По свему онome, што је за ово кратко време учињено, Одељење

чврсто верује у сјај успех свог рада, но наравно само уз помоћ оних, који могу и хоће нешто да учине. У ово последње пак није Одељење никад, а најмање данас, сумњало.

СМОТРА ЛИСТОВА.

Француска и Русија.

Жорж Лешартје пише у „Аксисуну“ поводом састанка председника француске републике са руским царем:

Питају се, зашто нам треба савез? Зар не би могли и ми, како то теже енглески радикали, да одржавамо подједнако добре односе, подједнако срдчане са свима силама?

То би нам било лако, али само под условом, да Немачка буде избрисана са карте народна. Дотле пак потребно је да свагда тражимо какав противтег који ће нам омогућити да држимо у равнотежи непрестани притисак који немачка царевина врши на своје суседе да би им наметнула своју хегемонију. Немци желе да преставе, и ако тако не мисле, да Француска и њена жеља за реваншом ометају мир на континенту. Они не знају да младе генерације, које нису виделе страшну годину не помиšљају више на наш пораз, и да оне желе само да живе у миру, под условом да част и народно достојанство буду очувани. Ми би са Немачком могли да се споразумемо само када би јој уступили све довољно што јој сада са отпором не дамо. Немачка бескрајно повећава своју војску и флоту да би одржала надмоћност над народима који јој конкуришу и да би им помоћу претње могла отргнути, колоније, концесије, све економске користи и територије које су потребне њеној експанзивности. Она води политику шантаже. Споразум Француске са Немачком под таквим условима била би абдикација, на коју ни један наш земљак не би могао пристати и да би се одуприли тој немачкој шантажи ми се наслањамо на Рују. Огромни војни напор, који су сада наши савезници остварили, најбољи је чувар противу европске конфедерације.

Стање у Скадру.

Римска „Трибуна“ доноси од свога дописника из Скадра, да ни у Скадру стање није најмање ружично. И тамо је посејан раздор између муслимана и хришћана. Мржња и неслога простирују из сваког кутића, из сваког дела, из сваке речи. То све има да се захвали неуморном раду аустријских свештеника, који место да проповедају морал народу и мир људима, они туткају католике против православних и против муслимана. Ови последњи, пошто су у већини, не даду се надјачати од католика; јер ако ћемо право, католици су у мањини а муслимани у већини.

Не разумемо уопште куда иде тај рад и на што радити на томе да мањина господари већином? Или су се вљадају католички свештеници угледали на владу своје д. жаве, Аустрије, која од увек тежи да у својој земљи владају и такве апсурдности, да мањине господаре већинама.

Једино нас теши, што у Скадру се налазе одељења међународне војске, која ипак неће допустити да се иде далеко са неслогом. Желети би само било, да ту своју моћ Европа из Скадра прошири и на остале делове Албаније.

Политички положај у Европи.

Новосадска „Застава“ доноси подгорњим насловом овај ваљан уводни чланак:

Гроф Берхтолт био је код краљацу због кримског рата бацили на грофа Буола Шауенштајна. Али до првог измирења није више никада дошло. Анексија Босне и Херцеговине још више заштирила одношаје између Русије и АустроУгарске. Шта више, Русија је охладнела и према Немачкој због тога, што је помагала АустроУгарску у питању анексије. То је најтешко Руцију, да се још више приљуби Француској и да се приближи својим старом супарнику, Енглеској. Тројни споразум је довољно јак, а сигурно једа не би допустио да нестане Србије, на коју рачуна у случају европског обрачуна. У то не сумња нико, који непристрасно посматра прилике у Европи.

Председник француске републике, Пленкар, налази се у Русији као гост руског цара. На свечаном ручку напис је цар Никола II. здравицу, у којој је изјавио своју радост, што је могао да поздрави председника француске републике, та је радост удвојена, јер је председник Пленкар његов стари знанац. Истински значај савеза између Русије и Француске, који се оснива на симпатијама народа и заједници интереса, изјавио је руски цар, да ће се руско-француски савез заузети за чување равнотеже и мира у Европи и да ће у ту сврху њихов савез бити још чвршићи.

На то је председник Пленкар споменуо у свом одговору, да руско-француски савез постоји већ 25 година и да је доприносио одржавању равнотеже у Европи. Савез је основ у заједници интереса, а ослања се на оружану силу. Француска жели да и даље остане у савезу и да савез буде што чвршићи.

„Оба наздрајлаца изразили су се за равнотежу у Европи. Према томе противни су свакој промени, коју би трајао Тројни Савез. Јасно је дакле, да се неће ништа мењати у Европи и да ће се према томе очувати мир, који је потребан свим народима у Европи.“

Поводом напрасне смрти нашега милијора и непрекајенога супруга и оца многобројни пријатељи из места и из свијудија крајева Старе и Нове Србије, изјавили су нам своје саучешће и тиме дали видна доказа пажње и симпатија према драгом покојнику и његовом раду. Број тих пријатеља толико је велики, да се многима, услед недостатка адресе, није могло засебно захвалити. Свима тима: господи официрима, свештеницима, чиновницима, трговцима, занатлијама и осталим грађанима, женама, деци, сељацима и нашим драгим рањеницима, овим путем изражавамо нашу најдубљу захвалност за саучешће, у коме ми налазимо утеше за наш бол.

Александра и Људмила
Хартвиг

ДНЕВНЕ ВЕСТИ.

Престолонаследник у граду.

Њ. К. В. Престолонаследник Александар био је јуче пре подне у граду у главном ќенералштабу.

Заступник г. Пашића.

Пошто ће г. Пашић неко време одсутвовати од дужности, то је указом одређен да га заступа г. д-р Л. Пауч, министар финансија.

Министар у двору.

Г. д-р В. Јанковић, министар народне привреде, био је јуче у двору и поднео Њ. К. В. Александру један мањи указ на потпис.

Радикални главни одбор.

Радикали су држали прексиони у

Министарству Иностраних Дела седницу, на којој је говорено о поступању при одвајању кандидатских листа у појединим окрузима.

Одликовані.

Г. Манојло Лазаревић, управник вароши Београда, одликован је орденом Св. Саве трећег степена, а г. Васа Лазаревић, члан Управе вароши Београда, орденом Белог Орла петог степена.

Потврђене листе.

Код првостепеног варошког суда потврђене су посланичке кандидатске листе конзервативаца и социјалиста. Носилац конзервативне листе је г. Јевта Стефановић, а социјалистички г. Д. Туцовић.

Уважена оставка.

Г. Рељи Ђорђевић, секретару треће класе начелства округа крагујевачког уважена је оставка на државну службу.

Председници бирачких одбора.

Државни одбор завршио је рад на постављању председника бирачких одбора.

За спомен пок. Хартвига.

Управни одбор штедионице белопаланачке, да би се одужио сени неумрлог великог пријатеља српског народа, пок. Николе Хартвига, бив. руског посланика, подарио је сиротним ученицима белопаланачких народних школа педесет дин. у сребру, те га тиме оставио, да као добротвор вечно живи.

Мали ће се сиротани молити Богу, да почившем Николи Хартвигу подаријају се сиротињи, и нека му је лака груда српске земље, коју је збиља свим жаром душе своје исујено љубио.

Управа школе изјављује одбору штедионице белопаланачке своју топлу захвалност.

Насељавање у новим крајевима.

Комисија за насељавање насељеника: из округа врањског, чачанског и подринског, у округу кумановском, отпочела је свој рад око насељавања пријављених 11 ов. месеца.

Добротвор занатлија.

Јуче је по подне свечано сахрањен Ђорђе Тошић столар београдски, који је преминуо у уторак, 2. ов. мес. у 76 год. старости.

Врли покојник је оставио легате разним хуманим друштвима, а главну имовину у 100.000 дин. завештао је фонду Занатлијског Дома и тиме постао највећи добротвор занатлијских установа.

Бог да га прости!

Освећење заставе.

Певачка друžina „Милош Велики“ идуће (1915) године на дан своје славе, на Цвети, освештаје своју заставу, коју ће друžina набавити по завештању покојног Димитрија Стаменковића.

За овај свечани чиј Управа је, да би спремила добар мешовити хор, узела новог хоровођу, јер се нада гостима не само из Србије, већ и из свијудија крајева српских и свих словенских земаља.

Да би остварила своју намеру, Управа позива и умољава све раније чланове и чланице као и све пријатеље ове дружине да се упишу за чланове.

Писмене понуде Управа прима до 1. августа тек. год.

Добротвор Материнског Удружења.

Г-ђа Наталија Максимовић и г-ђа Лепосава А. Биба, изволели су уписанти на дан годишњег парастоса за члан добротвора Материнског Удружења са улогом од 200 дин. свога почив. брата Косту Михаиловића, потпуковника, који је храбро у рату српско-бугарском свој живот положио на олтар отаџбине.

Материнско Удружење топло благо-

дари на овоме прилогу, а пок. Кости да буде вечан спомен међу сродницима и друговима.

Окружни путеви.

12. августа ове године у Чачку ће бити офертална лицитација за оправку окружног пута Чачак—Тијање—Ариље. Предрачунска сума је 14950 динара. У Смедереву ће бити 5. августа ове године офертална лицитација за оправку окружног пута Смедерево—Мало Орашје—Младеновац. Предрачунска сума је 5408.65 динара.

Трке у Шапцу.

Дриносавско Коло Јахача „Кнез Михаило“ приређује трке на своме тркалишту у Шапцу 20. овог месеца.

Трговина, Привреда, Финансије.

Угарска влада и берза.

Будимпештански „Најес Пестер Журнал“ дознаје из поузданог извора, да је пре неколико дана, услед последњих догађаја на будимпештанској берзи, са меродавне стране предузет корак код владе, да би ова дала умирјујућу изјаву за берзу. У владиним круговима није било расположења за одзив тој молби. Влада није хтела да да изјаву, ни која би стишла ни која би алармировала духове. Од тога час стање на берзи још се више погоршало. Данас (8. јула) пронео се био глас, да је код владе поновљен горњи корак. Али тај је вест неоснована. И тако је на берзи остало исто стање.

Какву бригу воде о сељаку у Угарској.

У Угарској је од 100 душа 67 сељак, а 15 од сто баве се занатом и трговином, остало је чиновник, официр и слободан професионалиста. Али по-крај свега тога, што је број трговаца и занатлија сразмерно незната ипак у Угарској има 776 трговачких и индустријско занатлијских школа са 6747 учитеља и 110.000 ученика, а школа за пољску привреду има 134 са 446 учитеља са 15.000 ћака. А кад би се у истој сразмери, у којој се отварају за трговину и индустрију, отварале школе и за пољску привреду онда би тих школа требало да буде 3442 место 134, учитеља би имало 30.000 и неколико стотина место 446, а ћака преко 500.000 место што их има 15.000.

Ни у великој пољопривредној Руји не стоји ствар боље. Исто то, и ваљда још у већој мери вреди и за нас у Србији.

ТЕЛЕГРАМИ

(Извештаји Српског Пресбираја)

Софija, 9. јула. Последњих дана падале су страховите кише и на много места услед поплаве било је, не само материјалне штете, која се цене на више десетина милиона, него и велики број људских жртава. У Јамболију и у Љом-Разграду нађено је више од 100 лешева. Чини се све што се може, како би се помогло пострадалима.

Страна тржишта

Памук.

Бремен, 8. јула. Упланд локо Мидлинг. 67·50 (Стално).

Ливерпул, 8. јула. (Месно тржиште). Дневни промет 5.000 бала. Терминско тржиште стално.

Александрија 8. јула. Египатска памук (Фули Гул Фаир), за јули 17·21

Контоарискиња
дактилографа по могућству са знањем немачког језика, потребна је агентурској радњи.
Првенство имају оне које познају канцеларијски посао. Понуде на фах 213.

1317 3—3

ОБЈАВА
Има на продају **букових дрва** за гориво I класа цепанка од 2000 до 3000 кубних метара јесенас сечена, предаја на трстеничкој железничкој станици у вагон од данас па до 1 новембра ове године. Обратити се ваља потписатом.

Коста В. Ракић
Јагодина — Трстеник
1050 19—20

УДРУЖЕНЕ ФАБРИКЕ
Сијалице и електрике А. Д.
Ујешт код Будимпеште

израђује шпарајуће сијалице "Тунгсрам" са металном жицом и $\frac{1}{2}$ ват лампе преко 60.000 комада дневно, као и апарате и сав материјал за **телефоне**.

Заступник: **Јулијус Бем**, Телефон 20—35.
Београд — Сава.
821 19—50

ЧЕЛИКА ЕНГЛЕСКОГ
на 8 углова за камењарске радове доброг и по јевтиној цени.

ТРЕГЕРА ГРЕДА ГВОЗДЕНИХ

ОКОВА ЗА ГРАЂЕВИНЕ
и остала грађевинска робе по умереној цени има на стоваришту

ГВОЖЂАРСКА РАДЊА
Пауновић и Миленковић
БЕОГРАД, Палата Београдске Задруге, САВА
Телефон 1113.
963 19—

ВИША
Царевинско-Немачка Школа
У СОЛУНУ
КАМПАЊА — АЛЕЈА МИЗРАХИ
ИНТЕРНАТ И ЕКСТЕРНАТ

Брижљиво образовање, темељна настава мале класе.

Наставни план као и виших школа немачке царевине.

Наставни језик немачки.

Обавезни страни језици: Француски и Енглески.

Факултативни језици: Грчки и Латински. Трговачка стручна знања.

Припремање за све школске испите виших школа у Немачкој.

Почетак школске године: 14. септембар 1914. године по новом.

Последње школске године посећивало је школу 80 ученика и 30 ученица вечерње школе. Наставничку колегију сачињавали су 9 учитеља, између ових 4 из Германије, 2 из Француске и 1 из Енглеске.

Ближи извештај, проспекте и референце српских родитеља могу се добити преко директора

1273 5 — **Свештеника Ланхофа**

Крагујевачка Шумадијска Банка

ДУГУЈЕ

СТАЊЕ НА ДАН 30. ЈУНА 1914. ПОТРАЖУЈЕ

Дуг акционара	56599 50	Главница	520000 —
Благајна	75136 34	Фондови	
у сребру	840 —	резервни	47514 77
• злату	1005 30	особени резервни	6786 85
• крунама	76981 64	за отпис сумњ. потраж.	8368 23
Менице	877132 —	• аморт. банч. зграде	26999 88
у сребру	40175 —	резервна ажија	2169 75
• злату	491582 —	Улози на штедњу	91789 48
• депо-у	64955 —	у сребру	1130499 85
код адвоката	1473844 —	• злату	100821 20
Залоге	139518 —	домаћа штедња	16059 50
у сребру	11080 —	Текући рачуни пасивни	1247380 55
• злату	150598 —	у сребру	57767 15
Текући рачуни активни	178868 65	• злату	148132 75
у сребру	115235 —	• крунама	31275 67
• злату	294103 65	• маркама	7546 46
Бачинио непокр. имање	127998 40	244722 03	40180 80
Вредност резерв. фонда	38054 55		
Намештај	13379 65	Порез и прирез на камату	
Кауција	54500 —	улога	7856 —
Покриће по тек. рачунима	459200 80	Полагачи кауција	54500 —
Инталуисане гарантije	318820 —	Остављачи покрића по текућим рачунима	459200 80
Такса	4199 14	318820 —	318820 —
Просте оставе	168328 30	Неисплаћена дивиденда	2782 —
Разна актива	13857 83	Остављачи прост. остава	169648 30
Укупни расходи	73353 35	Разна пасива	9920 55
	3323818 81	Укупни приходи	156718 30
			3323818 81

Крагујевац, 30. јуна 1914. год.

Управник
Душ. М. ЈанићијевићДежурни члан
Д. МиловановићПредседник управног одбора
Божа Павловић — Божаџић
1334 1—3

Балканска Кредитна Банка

ТЕЛЕФОН 2105. ЧИКА ЉУБИНА 11. ТЕЛЕФОН 2105.

Даје новац на све хартије од вредности и драгоцености;

Есконтује менице. Са познатим потписима исплаћује одмах;

Отвара текуће рачуне;

Прима новац на штедњу под најповољнијим условима.

1265 7—10

Ратнерове енглеске челичне касе

није до данас нико могао похарати, нити је њихова садржина икада појаром оштећена.

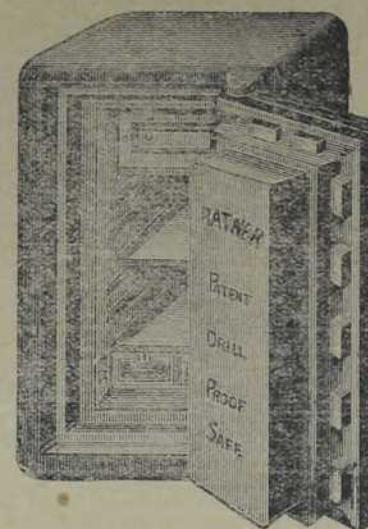
И при недавно извршеној похари у гвожђарској радњи фирме Дим. Перешића, главна каса, која је из Ратнерове фабрике, остало је неповређена, јер је покушај обијача остао узалудан.

Угледи тих каса Ратнерових могу се видети код заступника фабрике за Србију

Нисима Л. Бенароја

ТРГ. АГЕНТА

Иван Бегова улица број 7.
1224 7—10

НОВА ЕЛЕКТРО-ТЕХНИЧКА РАДЊА СТЕВАНОВИЋА И СТАНИШИЋА

КРАЉА МИЛАНА 3.

БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ

ТЕЛЕФОН БР. 991.

Добила је за ову летњу сезону разне електро-техничке робе у великом избору као:

ПУМПЕ

за бунаре, бренере и пиво.

Разне арматуре

за пивске апарате.

Прибор за инсталације
електричног и карбитског (ацителенског) осветлења, и кућевних звонцида.

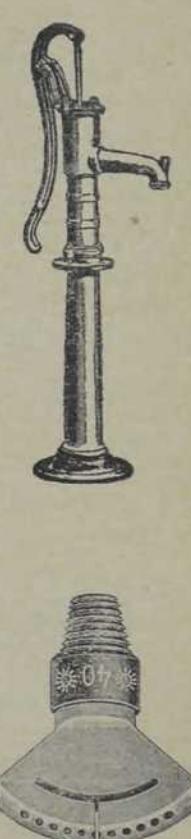
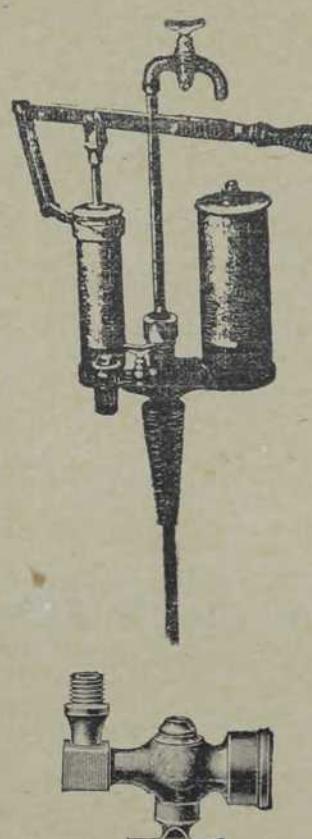
Разне машинске робе

као кашиша, опуте, пакунга, мазалица и сву другу машинску робу, за вршаје и млинове.

Цене су ниске, услуга брза и тачна.

За унутрашњост шаљемо уз доплату одмах по пријему датог налога.

С поштовањем
Стефановић и Станишић
1268 4—5

НЕСЛЕ-ОВО КОНДЕНЗИРАНО МЛЕКО БОЉЕ је од свих производа ове врсте

Чистота је гарантована, не садржи у себи никаквих микроба, по јачини и хранљивости долази на прво место.

Искључено је рђаво дејство на стомак, као што чини млеко које продају домаћи продавци, а у које досипају воде, брашна и других по стомак штетних састојака.

Једна кутија кондензованог млека „НЕСЛЕ“ даје три литре првокласног швајцарског млека.

По ценама и квалитету успешио конкурише данашњој продајној целији млека.

УПОТРЕБА НЕСЛЕ-ОВОГ КОНДЕРЗИРАНОГ МЛЕКА
за једну чашу или шољу потребно је две кашкице кондензираног млека затим доливено проврелом водом и промешано, даје чашу или шољу топлог млека несравнене чистоте, пријатног мириса и велике хранљивости.

Добити се може у деликатесним радњама: Ђурђа Милетића, Димитрија Биби, Јовићића и Вељковића, Душана Тодоровића, Јеше Јеушуе.

У аустро радњама: Тодора Милишића, Марковића и Лукића као и у апотеци г. Пере Кушаковића.

ЧУВАЈТЕ СЕ ПОДРАЖАВАЊА
ПАЗИТЕ, У ЦЕЛОМ СВЕТУ НА ПОЗНАТУ МАРКУ **НЕСЛЕ**

1265 7—10

КЊИГОВОЂА

самосталан и немачки кореспонденат, потребан је. — Офerte слати постлатом.

Београд.

Мих. И. Обрадовић
Књаз Михаилова 17.
1321 2—3

ПОМОЋНИК

спреман, ступио би при каквом добром послу где рентира. По потреби положе кауцију. О обратити се писмено уредништву овог листа под број 1.

1325 2—3

Контоаристу

млађег потребује **Арон Леви и Комп.** Првенствено право имају она лица која су била у каквој англо радњи. Понуде слати на адресу Арон Леви и Комп., Краља Петра улица 39. 1324 2—3

ПРЕДАЈЕМ

бакалску и пильарску радњу у два одељења, има пролаз из бакалнице у пильарницу, исте су на врло лепом и живом месту, овако што реткост је добити, предају се због другог предузена. О обратити се Рајку Дајићу, трг. угао Будимске и Цариградске 11. Телефон 1845. 1322 2—2

КЊИГОВОЂА

са 18-годишњом праксом, влада немачким језиком, примио би се за хонорарног књивовођу, као и за увођење и заједничкоја књига, располаже доволно слободним временом.

Обратити се поштански фах бр. 222. 1305 3—3

ЧИНОВНИК

са свршеном Трговачком Академијом на страни, и једногодишњом праксом, са знањем српског, немачког и мађарског језика, тражи стално место у ком новчаном заводу или контоару.

Писмено се обратити на редакцију „Трговинског Гласника“ под знаком „Чиновник“. 1315 3—3

ПЕРГАМЕНТ**Дунст Папир**

имамо већу количину и продајемо врло јевтино.

Антонијевић и Ђуковић
Београд
1212 9—10

РОЛЕТНЕ ЧЕЛИЧНЕ „ПАТЕНТ“

за врата од најбољег материјала.

Искључива продаја за Србију код

Томића и Стојадиновића
гвожђарска трговина
Београд — Телефон 817
711 45—50

ЖОЛИ**Важно за ДАМЕ**

Вечите лепа и млада биће свака дама која се умиша

,Jolly“ сапуном

Средство за лег чути првог степена. Употребом овог сапуна постига се више него ма којим кремом; јер „Jolly“ сапун дејствује на лице боље него сви кремови, а садржи у себи и пудера, лечи пеге и лишаје и одржава веома нежност коже.

Употребљавају га у целом свету прве чете.

Цена једној кутији са упутством за употребу је 1—динар.

Искључива продаја за Србију има

Петар Петровић и Веловић
БЕОГРАД

Препрдавцима знатан

работ. 159 71—

Спреман кореспондент за немачки, француски и енглески језик, има слободне часове до и после подне. Понуде на поштански фах 278. 1308 3—3

СУВЕ ДУГЕ

израђене пре 4 године по пештанској узансу разне димензије имам до 750 акова и продајем укупно.

Упитати **Андреја Д. Јовановића**, трг. из Вел. Плане — до саме железничке станице. 1293 4—6

КРОЈАЧКА РАДЊА**Стојана Симића и Брата**

СПРОЋУ КОЛАРЦА ТЕЛЕФОН БР. 224.

ИЗРАЂУЈЕ

походне и парадне униформе за Г. Г. официре

Уједно препоручује своје велико стовариште целокупне **официрске спреме**, као:

Хавелока и пелерина свију величина и дужина са капулчама.

Сабља прописних и сајонских са лафом главом за све родове оружја и свију дужина каб и подофицирских.

Кајаса и темњака походних (којних) и парадних (срмених)

Палетушки тврдих службених (металних) за више и ниже официре.

Палетушки меканих службених (од ширита) за више и ниже официре.

Палетушки парадних за више и ниже официре.

Походне капе и парадне шапке.

Калпака од најфинијег астрахана (персијана).

Перјаница, ројте, ешарфе, конарде парадне и службене.

Златних и сребрних медаља за храброст и ревносну службу.

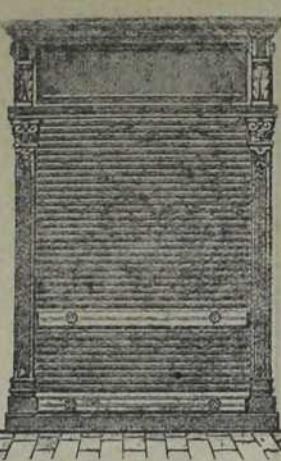
Споменице из Турско и Бугарско-Српског рата.

Намештање свију декорација и све остale спреме.

1068 18—20

Браћа П. Радојловић

гвожђари — Београд

Добили су велику количину

ОКОВА

ЗА ГРАЂЕВИНЕ

Лиферују одличне каквоће челичне

РОЛЕТНЕ

ЗА ВРАТА и ИЗЛОГЕ

1337 1—10

ПРОДАЈА ЗАЛОГА

код Месарске Банке у Београду

На дан 11. августа о. г. Месарска Банка продаје у свом локалу (Зелени Венац бр. 2) и на Београдској Берзи залоге, којима је рок протекао до 31. маја о. г. закључно и то:

I. **Залоге у злату** под бр. 20, 38, 33, 40, 51, 52, 57, 66, 72, 75, 78, 79, 113, 117, 131, 135, 138, 139.

II. **Залоге у сребру** под бр. 83 и 75.

Залагачи могу до 5. августа о. г. закључно платити дужну камату и регулисати залогу. После тога рока залоге се морају изложити продаји.

Београд, 8. јула 1914. г.

1835 1—3

Месарска Банка

Нишка Акционарска Штедионица

ОБЈАВЉУЈЕ: заинтересованим, да је за наступајућу сезону спремила у својој

Предионици Памука у Нишу

велику количину преденог памука од № 4 до № 24 који по квалитету потпуно одговара енглеском памуку, звани

,РОЗЕ КРОМПТОН“

Зато позивљемо своје досадање муштерије, који су се о томе већ уверили, да благовремено се извole обратити са својим поруџбинама овој Штедионици, а тако исто и они, који досада нису наш памук упознали, да се такође извole обратити пробе ради на нас а уверени smo, да ће квалитет нашег памука задовољити тако, да ће постати наше редовне муштерије.

Дел. Бр. 816.

8. јула 1914. год. Ниш

УПРАВА

Нишке Акц. Штедионице

30.000 КИЛОГРАМА

чисте природне **Јадранске Шљивовице** из године 1913, јачине 8—9 гради, на температурни град, има на продају.

ЂУРА П. ЈЕЗДИЋ, Лозница подринска

1310 2—3

Улоге на штедњу

ПРИМА

САВСКА БАНКА, БЕОГРАД-САВА

Све улоге без отказа исплаћује. Плаћа на улоге 6% интереса годишње, по погодби ивице.

Нарочито позољни услови за ситне улоге родитељима који ходе своје деци даосију грађански капитал или мираз. 1281 10

Смедеревска**Виноградарска Задруга**

извештава потрошаче природног пина да има на продају око 300.000 литара вина из бербе 1913. год. и 6000 литара љуте ракије комове, које продаје по веома повољним ценама.

Пробе на захтев шаљу се бесплатно.

Смедерево, маја 1914. г.

УПРАВА

1277 5—10

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ

Нафте жуте најбољег квалитета,

Бензина првог квалитета.

Зејтина машинског, цилиндер — и ауто-зејтина, као и остале врста мазива за моторе и машинерију.

Генерално заступништво галицијских карпатских рафинерија

Индустријска Банка А. Д.

БЕОГРАД САВА Телефон број 391

1193 10—12

Природна Малина

ЧУВЕНА И ПРИЗНАТА КАО НАЈБОЉА „Права Зајечарка“

Може се добити у свима колонијално ангром и детаљним радњама, како овде тако и у унутрашњости.

Производ **Радоша С. Недића**

БЕОГРАД Телефон 1054. Б. Вишњина 57 1029 18—25

ПИСАЋЕ МАШИНЕ

ПАЗИТЕ И НЕ КУПУЈЕТЕ **КОНТИНЕНТАЛ** писаћу машину која је до данас најусавршенија.

ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО

АГЕНТУРСКО И КОМИСИОНАРСКО ОДЕЉЕЊЕ

РЕСАВСКЕ БАНКЕ А. Д.

Телефон 2175. БЕОГРАД Кађајорђева 69

1223 ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ 5—6

КНЕЖЕВ СПОМЕНИК

